

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

в січні–вересні 2019 року

НАСЕЛЕННЯ

Чисельність **наявного населення** в області, за оцінкою, на 1 вересня 2019р. становила 996,9 тис. осіб. Упродовж січня–серпня 2019р. кількість жителів Чернігівщини зменшилася на 8855 осіб.

Порівняно із січнем–серпнем 2018р. обсяг природного скорочення збільшився на 342 особи.

Упродовж січня–серпня 2019р. народилися 4193 малюки. Кількість померлих склала 12689 осіб.

ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ

У січні–серпні 2019р. **середньомісячна номінальна заробітна плата** штатних працівників підприємств, установ та організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) порівняно із січнем–серпнем 2018р. зросла на 18,6% й становила 8027 грн.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися: державне управління й оборона; обов’язкове соціальне страхування, фінансова та страхова діяльність, а серед промислових видів діяльності – добувна промисловість і розроблення кар’єрів, виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення, де заробітна плата перевищила середній показник в економіці області в 1,9–1,3 раза.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався у сфері творчості, мистецтва та розваг, у виробництві меблів, іншої продукції, ремонті і монтажі машин і устаткування, у тимчасовому розміщуванні й організації харчування й не перевищував 70,6% середнього показника в області.

Індекс реальної заробітної плати в січні–серпні 2019р. порівняно з відповідним періодом 2018р. становив 109,1%.

Загальна сума **заборгованості з виплати заробітної плати** впродовж січня–серпня 2019р. зменшилася на 5 млн.грн (на 28,9%) та на 1 вересня 2019р. становила 12,2 млн.грн, що дорівнює 0,8% від фонду оплати праці, нарахованого за серпень 2019р.

Борги працівникам економічно активних підприємств становили 11,1 млн.грн. Їхні розміри зменшилися впродовж січня–серпня 2019р. на 499,7 тис.грн (на 4,3%). Найбільша заборгованість серед економічно активних підприємств спостерігалася в промисловості – 8 млн.грн (72,5% загальної суми).

Кількість працівників економічно активних підприємств, які вчасно не отримали заробітну плату, на 1 вересня 2019р. становила 770 осіб (0,4% загальної кількості штатних працівників, зайнятих в економіці області).

Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 14389 грн, що в 1,7 раза більше від середньої заробітної плати, нарахованої за серпень 2019р.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

У січні–серпні 2019р. призначено **субсидії на оплату житлово-комунальних послуг** 162 тис. домогосподарств, з них у міських поселеннях – 106 тис., у сільській місцевості – 56 тис.

Сума призначених субсидій у січні–серпні 2019р. становила 42,4 млн.грн, з неї в міських поселеннях – 32,4 млн.грн, у сільській місцевості – 10 млн.грн.

Середній розмір призначеної субсидії на одне домогосподарство в серпні 2019р. становив 83,1 грн (у липні 2019р. – 101,4 грн).

Крім того, у січні–серпні 2019р. 24,7 тис. домогосподарств області було призначено **субсидії на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива**, з них у міських поселеннях – 4,2 тис., у сільській місцевості – 20,5 тис.

Середній розмір призначеної в серпні 2019р. субсидії цього виду на одне домогосподарство становив 3087,4 грн (у липні 2019р. – 2663,8 грн).

У січні–серпні 2019р. сума субсидій, отриманих домогосподарствами на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, становила 74,7 млн.грн.

У січні–серпні 2019р. населенням області **сплачено за житлово-комунальні послуги** 2289,2 млн.грн, що становить 108,6% нарахованих за цей період сум (за рахунок погашення боргу попередніх періодів). За постачання електричної енергії сплачено 552,9 млн.грн.

На кінець серпня 2019р. заборгованість населення зі сплати за постачання природного газу становила 387,8 млн.грн, за централізоване опалення та постачання гарячої води – 166,3 млн.грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 54 млн.грн, за централізоване постачання холодної води та водовідведення – 43,2 млн.грн, за вивезення побутових відходів – 12,2 млн.грн, за постачання електричної енергії – 81,7 млн.грн.

СПОЖИВЧІ ЦІНИ

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні–вересні 2019р. в області становив 103,3%, в Україні – 103,4%.

На продовольчому ринку найбільше (на 24,6%) подорожчали фрукти, на 2,1–10,3% – риба та продукти з риби, сири, масло, сметана, олія соняшникова, м'ясо та м'ясопродукти, цукор, макаронні вироби, продукти переробки зернових та хліб. Водночас яйця знизилися в ціні на 27,9%, овочі – на 20,9%, рис – на 5,8%, молоко – на 3,3%.

Тютюнові вироби стали дорожчими на 14,7%, алкогольні напої – на 6,6%.

Ціни (тарифи) на утримання будинків та прибудинкових територій збільшилися на 27,1%, опалення – на 17,4%, гарячу воду – на 16,3%, холодну воду – на 8,8%, каналізацію – на 6,1%. Разом із тим, відбулося зниження цін на природний газ на 24,4%.

Проїзд у залізничному пасажирському транспорті став дорожчим на 38,2%, у автодорожньому – на 6,6%, проте паливо та мастила знизилися в ціні на 9%.

Вартість місцевого телефонного зв'язку зросла на 17,7%, мобільного зв'язку – на 16,8%, поштових послуг – на 14,3%, Інтернету – на 10,5%.

ПРОМИСЛОВІСТЬ

У січні–вересні 2019р. порівняно із січнем–вереснем 2018р. **індекс промислової продукції** становив 91,5%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяги промислового виробництва проти минулорічного показника склали 103,7%, у **переробній промисловості** – 88%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів обсяг промислової продукції зменшився на 14,1%. Зменшилося виробництво виробів ковбасних та подібних продуктів з м'яса, субпродуктів чи крові тварин та подібних виробів і харчових продуктів на їхній основі (крім виробів ковбасних з печінки та страв готових) – на 1,5%, хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання – на 11,7%, оселедців солоних – на 20,2%, яловичини і телятини, свіжих чи охолоджених - туш, напівтуш, четвертин необвалених – на 22,8%, борошна пшеничного чи пшенично-житнього – на 25,3%, молока і вершків коагульованих, йогурту, кефіру, сметани та інших ферментованих продуктів – на 29,2%, сиру тертого, порошкового, голубого та іншого неплавленого (крім свіжого сиру, сиру із молочної сироватки та кисломолочного сиру) – на 34,1%, масла вершкового жирністю не більше 85% – на 36%.

Водночас зросло виробництво олії соняшникової та її фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих) у 4,8 раза, свинини свіжої чи охолодженої - туш, напівтуш (уключаючи оброблених сіллю чи

консервантами для тимчасового зберігання) – на 32,4%, молока та вершків незгущених й без додавання цукру чи інших підсолоджувальних речовин жирністю більше 1%, але не більше 6%, у первинних пакуваннях об'ємом нетто не більше 2 л – на 8%.

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів індекс промислової продукції становив 79,9%, у виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності – 85,8%, у виробництві хімічних речовин і хімічної продукції – 100,2%, у виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 103,9%, у металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, – 140,6%, у машинобудуванні – 77,1%.

У постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря випуск промислової продукції проти січня–вересня 2018р. склав 94,8%.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Індекс сільськогосподарської продукції в січні–вересні 2019р., за розрахунками, становив 99,5% до січня–вересня 2018р., у т.ч. в підприємствах – 102,9%, господарствах населення – 94%.

Індекс обсягу виробництва **продукції рослинництва** за січень–вересень 2019р. порівняно з відповідним періодом 2018р. становив 99,4%, у т.ч. в підприємствах – 102,8%, господарствах населення – 93%.

Станом на 1 жовтня п.р. господарствами всіх категорій одержано 1693,7 тис.т **зерна** (у початково оприбуткованій масі), що на 0,9% більше минулорічного обсягу, 472,3 тис.т **соняшнику** (на 26,3% більше, ніж рік тому), 163,7 тис.т **овочів відкритого ґрунту** (107,3% до відповідної дати минулого року), **картоплі** накопано 1155,1 тис.т (84,7%), 13,9 тис.т **плодів та ягід** (71,8% до відповідної дати минулого року). Господарствами населення вироблено 97,9% овочів та 97% картоплі загальнообласного обсягу.

Індекс виробництва **продукції тваринництва** за січень–вересень 2019р. порівняно з відповідним періодом 2018р. становив 99,6%, у т.ч. в підприємствах – 103,7%, господарствах населення – 96,3%.

За розрахунками, на 1 жовтня 2019р. загальна кількість **великої рогатої худоби** була 187,2 тис. голів (на 4,5% менше 1 жовтня 2018р.), у т.ч. **корів** – 100,1 тис. (на 5,9% менше); **свиней** – 196,4 тис. (на 15,2% більше), **овець і кіз** – 38,9 тис. (на 3,7% менше), **птиці всіх видів** – 4710,4 тис. голів (на 0,8% менше).

У господарствах населення утримувалося 45,8% загальної кількості великої рогатої худоби, у т.ч. корів – 56,9%; 37,7% – свиней, 94,9% – овець і кіз та 95,3% – птиці свійської.

Господарствами всіх категорій у січні–вересні 2019р. реалізовані на забій 37,6 тис.т **худоби та птиці** (у живій масі), що на 13,3% більше, ніж у січні–вересні 2018р., вироблені 410,4 тис.т **молока** (на 2,9% менше) та 248,6 млн.шт **яєць** (на 0,7% більше).

Питома вага господарств населення в загальному виробництві м'яса становила 37%, молока – 53,8%, яєць – 85,9%.

На 1 жовтня 2019р. в підприємствах, які вирощують, та підприємствах, що займаються зберіганням і переробленням культур зернових та зернобобових **було в наявності** 843,9 тис.т зерна (на 7,4% менше проти 1 жовтня 2018р.), у т.ч. 421,2 тис.т кукурудзи, 280,8 тис.т пшениці, 67,3 тис.т ячменю, 21,6 тис.т жита. Насіння соняшнику зберігалось 225,2 тис.т (на 43,1% більше, ніж рік тому).

БУДІВНИЦТВО

У січні–вересні 2019р. підприємствами області **вироблено будівельної продукції** на суму 1217,9 млн.грн. Індекс будівельної продукції в січні–вересні 2019р. порівняно із січнем–вереснем 2018р. становив 161,6%.

Обсяги будівництва будівель зросли на 57,5% (житлових – на 57,7%, нежитлових – на 57,3%), інженерних споруд – на 73,7%.

Нове будівництво, реконструкція та технічне переоснащення становили 70,7% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, капітальний і поточний ремонт – 23% та 6,3% відповідно.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У січні–серпні 2019р. експорт **товарів** становив 495,1 млн.дол. США, імпорт – 288,1 млн.дол. Порівняно із січнем–серпнем 2018р. експорт збільшився на 6,4% (на 29,9 млн.дол.), імпорт зменшився на 14,2% (на 47,5 млн.дол.). Позитивне сальдо становило 207 млн.дол. (у січні–серпні 2018р. також позитивне – 129,5 млн.дол.).

У загальному обсязі експорту товарів порівняно із січнем–серпнем 2018р. збільшилася частка зернових культур, готових харчових продуктів, насіння і плодів олійних рослин. Натомість зменшилася частка паперу та картону, взуття, текстильних матеріалів та текстильних виробів, деревини і виробів із деревини, машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 222,6 млн.дол., або 45% від загального обсягу експорту (у січні–серпні 2018р. – 163,3 млн.дол., або 35,1%), та збільшився порівняно із січнем–серпнем 2018р. на 59,3 млн.дол., або на 36,3%.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн ЄС здійснювалися до Іспанії, Нідерландів, Італії, Румунії, Литви та Німеччини.

Серед інших країн світу найбільше експортувалися товари до Азербайджану, Єгипту, Білорусі, Туреччини, Китаю та Ізраїлю.

Серед найбільших країн-партнерів експорт товарів збільшився до Азербайджану в 4,2 раза, Литви – у 2,4 раза, Німеччини – у 2,1 раза, Іспанії – в 1,7 раза, Ізраїлю – на 29,2%, Італії – на 10,6%, Білорусі – на 5,1%; зменшився до Китаю – на 18,3%, Туреччини – на 14,5%, Єгипту – на 9,5%, Румунії – на 9,4%, Нідерландів – на 3,5%.

У загальному обсязі імпорту товарів збільшилася частка готових харчових продуктів, засобів наземного транспорту, крім залізничного, продукції хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості, полімерних матеріалів, пластмас та виробів із них. Зменшилася частка машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання, текстильних матеріалів та текстильних виробів, паперу та картону, мінеральних продуктів, шкур необроблених, шкіри вичиненої.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 124 млн.дол., або 43% загального обсягу (у січні–серпні 2018р. – відповідно 156,6 млн.дол. та 46,7%), та зменшився проти січня–серпня 2018р. на 32,6 млн.дол., або на 20,8%.

Серед країн ЄС найвагоміші імпорتنі поставки товарів надходили з Німеччини, Італії, Литви, Великої Британії та Польщі.

Серед інших країн світу найбільші імпорتنі поставки товарів надходили з Білорусі, Російської Федерації, Китаю та Бразилії.

Порівняно із січнем–серпнем 2018р. імпорт товарів збільшився з Бразилії – на 28,8% та Білорусі – на 5,2%; зменшився з Російської Федерації – на 42,1%, Німеччини – на 30,4%, Польщі – на 27,1%, Литви – на 17,9%, Великої Британії – на 10,8%, Італії – на 7,5%, Китаю – на 1,1%.

ВНУТРІШНЯ ТОРГІВЛЯ

Оборот роздрібної торгівлі, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–вересні 2019р. становив 13992,7 млн.грн, що в порівнянних цінах на 1% більше від обсягу січня–вересня 2018р.

Роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі (юридичних осіб) у січні–вересні 2019р. становив 9223,8 млн.грн і в порівнянних цінах зріс проти січня–вересня 2018р. на 4,5%.

ТРАНСПОРТ

У січні–вересні 2019р. вантажооборот підприємств транспорту становив 803,4 млн.ткм, або 110% від обсягу січня–вересня 2018р. Підприємствами транспорту **перевезено 1377 тис.т вантажів**, що становить 132,6% від обсягу січня–вересня 2018р.

Підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) за січень–вересень 2019р. виконано вантажооборот в обсязі 784 млн.ткм, який зріс на 7,3% порівняно із січнем–вереснем 2018р. та перевезено 1227 тис.т вантажів, що на 18,1% більше, ніж у січні–вересні 2018р.

Річковим транспортом перевезено вантажів у обсязі 150 тис.т.

У січні–вересні 2019р. усіма видами транспорту виконано пасажирооборот в обсязі 529,7 млн.пас.км, послугами **пасажи́рського транспорту** скористалися 54,6 млн пасажирів, що становить, відповідно, 95,3% та 88,9% від обсягу січня–вересня 2018р.

Послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 28,1 млн пасажирів, що становить 92,3% рівня січня–вересня 2018р. Перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб-підприємців становили 10,8 млн пасажирів (92,1% до січня–вересня 2018р.).

Міським електротранспортом перевезено 26,5 млн пасажирів, що становить 85,5% рівня січня–вересня 2018р.

Головне управління статистики
у Чернігівській області